

USTAWA
z dnia 12 marca 2022 r.
o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym
na terytorium tego państwa

Przewodnik dla samorządów dotyczący stosowania regulacji w praktyce

Lp.	Wprowadzona regulacja	Stosowanie regulacji w praktyce
	<p>Art. 50.1. W roku 2022 w celu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1:</p> <p>1) rezerwa części oświatowej subwencji ogólnej, o której mowa w art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, może ulec zwiększeniu o środki pochodzące z budżetu państwa;</p> <p>2) jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymać środki z Funduszu; przepisy art. 28 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego stosuje się odpowiednio.</p> <p>2. Do podziału środków, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się wyłączenia zadań, o których mowa w art. 28 ust. 5 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>3. W roku 2022 części budżetowe, których dysponentami są ministrowie, o których mowa w art. 8 ust. 4-14a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 1082), mogą być zwiększone o dodatkowe środki finansowe w celu wsparcia zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, których pobyt jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, w szkołach prowadzonych przez tych ministrów.</p>	<p><u>Dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego</u></p> <p>W celu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, przewidziano możliwość wsparcia finansowego dla jednostek samorządu terytorialnego ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej oraz Funduszu Pomocy.</p> <p>Planuje się również wsparcie z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej lub funduszu zadań do tej pory niefinansowanych z subwencji oświatowej - dofinansowanie dzieci w wychowaniu przedszkolnym w wieku 3-5 lat oraz kosztów dowożenia uczniów.</p> <p>Szczegóły ww. dofinansowania zostaną przedstawione w późniejszym terminie. Będą one doprecyzowane w Kryteriach podziału dodatkowych środków na rok 2022.</p> <p>Środki będą naliczane na podstawie danych w systemie informacji oświatowej, o którym mowa w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 584 i 619) bez konieczności składania wniosków.</p> <p>Uczniowie (w tym dzieci w wychowaniu przedszkolnym) przybywający do Polski z terenów Ukrainy, objęci obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki przyjmowani do szkół, powinni być rejestrowani w systemie informacji oświatowej (SIO).</p> <p>Do dyrektorów szkół i placówek oświatowych została wysłana instrukcja jak należy rejestrować uczniów/dzieci w systemie informacji oświatowej (SIO).</p> <p>Uczniów posiadających obywatelstwo ukraińskie, którzy przybyli do Polski od 24 lutego 2022 r. należy rejestrować w SIO poprzez wskazanie kraju pochodzenia „UKRAINA – UCHODŹCA”.</p> <p>Uczniowie powinni być, w zależności od stopnia znajomości języka polskiego, rejestrowani w oddziałach podstawowych lub oddziałach przygotowawczych. Jako datę rozpoczęcia nauki (technicznie przypisanie do oddziału w SIO) należy wskazać dzień przyjęcia ucznia do szkoły/dziecka do przedszkola.</p>
	<p>Art. 51. 1. W celu zapewnienia kształcenia, wychowania i opieki nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1,</p>	<p><u>Możliwość tworzenia innych lokalizacji prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych podporządkowanych organizacyjnie szkołom lub przedszkolom</u></p>

<p>mogą być tworzone inne lokalizacje prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych podporządkowane organizacyjnie szkołom lub przedszkolom, zwane dalej „innymi lokalizacjami prowadzenia zajęć”. Przepisu nie stosuje się do szkół artystycznych.</p> <p>2. Do tworzenia i likwidacji innych lokalizacji prowadzenia zajęć nie stosuje się przepisów art. 39 ust. 5a oraz art. 89 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.</p> <p>3. W przypadku innej lokalizacji prowadzenia zajęć podporządkowanej organizacyjnie szkole podstawowej, oprócz klas szkoły podstawowej mogą funkcjonować oddziały przedszkolne.</p> <p>4. Utworzenie innej lokalizacji prowadzenia zajęć podporządkowanej szkole prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego lub przedszkolu prowadzonemu przez jednostkę samorządu terytorialnego następuje w drodze uchwały organu stanowiącego tej jednostki samorządu terytorialnego, po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty. Opinia jest wydawana w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku o jej wydanie. Uchwała nie podlega ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym.</p> <p>5. Uchwała w sprawie utworzenia innej lokalizacji prowadzenia zajęć, o której mowa w ust. 4, zawiera:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) okres funkcjonowania innej lokalizacji prowadzenia zajęć; 2) nazwę i adres siedziby odpowiednio przedszkola lub szkoły, której będzie podporządkowana organizacyjnie inna lokalizacja prowadzenia zajęć; 3) adres innej lokalizacji prowadzenia zajęć; 4) w przypadku innej lokalizacji prowadzenia zajęć podporządkowanej organizacyjnie szkole podstawowej – informację o funkcjonowaniu oddziałów przedszkolnych. <p>6. Osoba prawna inna niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoba fizyczna prowadząca publiczne lub niepubliczne przedszkole lub publiczną lub niepubliczną szkołę może utworzyć inną lokalizację prowadzenia zajęć podporządkowaną organizacyjnie odpowiednio temu przedszkolu lub tej szkole po zawarciu porozumienia z jednostką samorządu terytorialnego będącą odpowiednio dla tego przedszkola lub dla tej szkoły organem rejestrującym, o którym mowa w art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1930 i 2445).</p> <p>7. Porozumienie, o którym mowa w ust. 6, zawiera w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) okres funkcjonowania innej lokalizacji prowadzenia zajęć; 2) nazwę i adres siedziby odpowiednio przedszkola lub szkoły, której będzie podporządkowana organizacyjnie inna lokalizacja prowadzenia zajęć; 3) adres innej lokalizacji prowadzenia zajęć; 4) w przypadku innej lokalizacji prowadzenia 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aby zapewnić kształcenie, wychowanie i opiekę dzieciom z Ukrainy, w sposób niezakłócający prowadzonego już procesu dydaktyczno-wychowawczego, ustawa umożliwia tworzenie tymczasowych innych lokalizacji prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. W zależności od potrzeb będą one podporządkowane szkole lub przedszkolu. 2. Proces tworzenia innej lokalizacji prowadzenia zajęć został maksymalnie uproszczony i można tworzyć je podczas całego roku szkolnego, bez zmiany uchwały, w której ustalono sieć szkół. 3. W przypadku tworzenia innej lokalizacji prowadzenia zajęć podporządkowanej samorządowej szkole lub przedszkolu, należy jedynie uzyskać pozytywną opinię kuratora oświaty (kurator ma 7 dni na wydanie opinii) i podjąć stosowną uchwałę. 4. Jeśli samorząd lokalny uzna, że niezbędne jest utworzenie innej lub innych lokalizacji prowadzenia zajęć podporządkowanych niesamorządowym publicznym lub niepublicznym szkołom lub przedszkolom, należy: <ul style="list-style-type: none"> – zawrzeć porozumienie z organem prowadzącym niesamorządową szkołę lub przedszkole; – dokonać zmiany zezwolenia na podstawie, której działa publiczna szkoła/przedszkole lub wpisu do ewidencji niepublicznych szkół / przedszkoli. Dokonanie zmiany zezwolenia lub wpisu do ewidencji musi być poprzedzone uzyskaniem pozytywnej opinii kuratora oświaty, opinii komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej i państwowego powiatowego inspektora sanitarnego. Wszystkie trzy opinie będą wydane w ciągu 7 dni.
--	--

	<p>zajęć podporządkowanej organizacyjnie szkole podstawowej – informację o funkcjonowaniu oddziałów przedszkolnych.</p> <p>8. Do tworzenia innej lokalizacji prowadzenia zajęć, o której mowa w ust. 6, stosuje się odpowiednio art. 90a ust. 1 i 4 lub art. 168 ust. 13 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, z tym że:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) opinia kuratora oświaty, o której mowa odpowiednio w art. 88 ust. 4 pkt 1 i art. 168 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, 2) opinie komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej i państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, o których mowa odpowiednio w przepisach wydanych na podstawie art. 88 ust. 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe oraz w art. 168 ust. 4 pkt 3 lit. d tej ustawy <p>– są wydawane w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku o wydanie opinii.</p> <p>9. W przypadku utworzenia innej lokalizacji prowadzenia zajęć, o której mowa w ust. 6:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) złożenie wniosku o zmianę zezwolenia, o którym mowa w art. 88 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, 2) zgłoszenie zmiany wpisu do ewidencji, o którym mowa w art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe <p>– może nastąpić w każdym czasie.</p> <p>10. Statut przedszkola lub szkoły, której jest podporządkowana organizacyjnie inna lokalizacja prowadzenia zajęć, ulega niezwłócnemu dostosowaniu.</p>	
	<p>Art. 52. Jednostka samorządu terytorialnego, na terenie której zapewnia się kształcenie, wychowanie i opiekę nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, może zorganizować tym dzieciom i uczniom bezpłatny transport do miejsca, w którym zapewnia się im kształcenie, wychowanie i opiekę. W przypadku zorganizowania tego transportu jednostka samorządu terytorialnego jest obowiązana w czasie przewozu zapewnić opiekę dzieciom korzystającym z wychowania przedszkolnego oraz uczniom, którym zapewniono kształcenie, wychowanie i opiekę w szkole podstawowej dla dzieci i młodzieży.</p>	<p><u>Możliwość dowożenia dzieci i uczniów z Ukrainy do miejsc, w których zapewnia im się kształcenie, wychowanie i opiekę</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jednostka samorządu terytorialnego, na terenie której zapewnia się kształcenie, wychowanie i opiekę dzieciom z Ukrainy, może zorganizować bezpłatny transport do miejsca, w którym zapewnia się tym dzieciom kształcenie, wychowanie i opiekę. 2. W przypadku zorganizowania transportu dzieciom korzystającym z wychowania przedszkolnego oraz uczniom, którym zapewniono kształcenie, wychowanie i opiekę w szkole podstawowej, samorząd lokalny będzie zobowiązany do zapewnienia opieki w czasie przewozu.

<p>Art. 53. 1. Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, mogą być przyznawane świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym na zasadach określonych w rozdziale 8a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz. 1915 oraz z 2022 r. poz. ...), z zastrzeżeniem ust. 2–4.</p> <p>2. Wniosek o przyznanie świadczenia, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) imię i nazwisko obywatela Ukrainy i jego rodziców; 2) miejsce pobytu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; 3) oświadczenie o sytuacji rodzinnej i dochodowej. <p>3. Ustalając prawo do świadczenia, o którym mowa w ust. 1, przy ustalaniu dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę nie uwzględnia się członka rodziny, który, zgodnie z oświadczeniem osoby ubiegającej się o te świadczenia, nie przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>4. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przyznaje wójt gminy (burmistrz, prezydent miasta), na terenie której przebywa osoba ubiegająca się o te świadczenia.</p>	<p><u>Możliwość objęcia pomocą materialną o charakterze socjalnym uczniów będących obywatelami Ukrainy,</u> spełniających kryteria dostępu do pomocy, o których mowa w art. 90b – w powiązaniu z art. 90c ust. 2 oraz art. 90e ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.</p> <p>Świadczeniami pomocy o charakterze socjalnym, dostępnymi również dla uczniów, obywateli Ukrainy, są:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stypendium szkolne; 2) zasiłek szkolny. <p>System oświaty przewiduje wsparcie ucznia w postaci świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym. Zgodnie z rozdziałem 8a ustawy o systemie oświaty – Pomoc materialna dla ucznia – uczniowi przysługuje prawo do pomocy materialnej ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa lub budżecie właściwej jednostki samorządu terytorialnego.</p> <p>Stypendium szkolne może być udzielane również uczniom będącym obywatelami Ukrainy, w formie: całkowitego lub częściowego pokrycia udziału w zajęciach edukacyjnych oraz pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym.</p> <p>Zasiłek szkolny ma charakter pomocy socjalnej, przeznaczonej dla uczniów, którzy przejściowo znajdują się w trudnej sytuacji materialnej.</p>
<p>Art. 54. Do dzieci i uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 37 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe.</p>	<p><u>Spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki</u></p> <p>Do uczniów przybyłych z Ukrainy nie stosuje się przepisów dotyczących spełniania obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego poza przedszkolem, oddziałem przedszkolnym w szkole podstawowej lub poza inną formą wychowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki poza szkołą.</p>
<p>Art. 55</p> <p>1. Nauczanie w oddziale przygotowawczym, o którym mowa w art. 165 ust. 11 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, może być prowadzone w grupie międzyszkolnej.</p> <p>2. W przypadkach uzasadnionych warunkami demograficznymi organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego będącej organem prowadzącym szkołę, w której zorganizowano oddział przygotowawczy, może kierować do tego oddziału uczniów innych szkół tego samego typu, prowadzonych przez tę samą jednostkę samorządu terytorialnego.</p> <p>3. Jednostki samorządu terytorialnego prowadzące szkoły mogą zawierać porozumienia w celu kierowania przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego uczniów prowadzonej przez siebie szkoły do oddziału przygotowawczego zorganizowanego w szkole tego samego typu prowadzonej przez inną jednostkę samorządu terytorialnego.</p> <p>4. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 i 3, przepisy art. 39 ust. 2-4a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe stosuje się odpowiednio.</p> <p>5. Nauczanie w oddziale przygotowawczym jest prowadzone w oparciu o realizowane w szkole programy nauczania z zakresu kształcenia ogólnego dostosowane pod względem zakresu</p>	<p><u>Nauczanie w oddziale przygotowawczym</u></p> <p>W celu umożliwienia uczniom nauki w oddziale można tworzyć grupy międzyszkolne.</p> <p>Wymóg dostosowania realizowanych w szkole programów nauczania – w tym zakresu treści nauczania – do możliwości i potrzeb uczniów z Ukrainy przyjmowanych do oddziałów przygotowawczych w szkole podstawowej i w szkołach ponadpodstawowych. Celem oddziałów przygotowawczych jest umożliwienie uczniom nieznającym języka polskiego naukę tego języka. Na ten cel przeznaczają się w oddziale przygotowawczym co najmniej 6 godzin tygodniowo. Pozostałe godziny mogą być swobodnie rozdysponowane przez dyrektora szkoły na realizację zajęć wspierających adaptację uczniów i przygotowanie ich do dalszej nauki.</p>

	<p>treści nauczania oraz metod i form ich realizacji do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów.</p>	
	<p>Art. 56. W roku szkolnym 2021/2022 w szkole, w której utworzono dodatkowy oddział w celu zapewnienia kształcenia, wychowania i opieki dzieciom i uczniom będącym obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, nauczycielowi mogą być przydzielone, za jego zgodą, godziny ponadwymiarowe w wymiarze wyższym niż określony w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762).</p>	<p>Ułatwienie zatrudniania kadry pedagogicznej w szkołach</p> <p>W szkołach i w przedszkolach, w których utworzono dodatkowe oddziały w związku z przyjęciem dzieci i uczniów przybyłym z terytorium Ukrainy w roku szkolnym 2021/2022 dyrektor szkoły może:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przydzielić nauczycielowi, za jego zgodą, godziny ponadwymiarowe w wymiarze wyższym niż 1/2 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć; 2) zatrudnić nauczycieli korzystających z uprawnień do świadczenia kompensacyjnego bez zawieszenia prawa do tego świadczenia, co obecnie przewiduje art. 9 ust. 2 ustawy z 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 301).
	<p>Art. 57. W roku szkolnym 2021/2022 na stanowisku pomocy nauczyciela, o którym mowa w art. 165 ust. 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, może być zatrudniona osoba nieposiadająca obywatelstwa polskiego, jeżeli posiada znajomość języka polskiego w mowie i piśmie w stopniu umożliwiającym pomoc uczniowi, który nie zna języka polskiego albo zna go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki. Wymogu znajomości języka polskiego potwierdzonej dokumentem, o którym mowa w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, nie stosuje się.</p>	<p>Ułatwienie zatrudniania pomocy nauczyciela</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pracę na stanowisku pomocy nauczyciela, o którym mowa w art. 165 ust. 8 ustawy - Prawo oświatowe, może podjąć nauczyciel korzystający z uprawnień do świadczenia kompensacyjnego, bez zawieszenia prawa do tego świadczenia; z tej możliwości mogą skorzystać nauczyciele znający język, którym posługują się dzieci i młodzież przybywająca z Ukrainy; 2) pracę na stanowisku pomocy nauczyciela, o którym mowa w art. 165 ust. 8 ustawy - Prawo oświatowe, mogą podjąć osoby niebędące obywatelami polskimi, które posiadają znajomość języka polskiego w mowie i piśmie w stopniu umożliwiającym pomoc uczniowi, który nie zna języka polskiego albo zna go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, bez konieczności potwierdzenia znajomości języka polskiego wymaganymi dokumentami.
	<p>Art. 58. Od dnia 24 lutego 2022 r. przepisu art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 301) nie stosuje się w razie podjęcia przez uprawnionego pracy w jednostkach, o których mowa w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, na stanowisku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pomocy nauczyciela, o którym mowa w art. 165 ust. 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe; 2) nauczyciela, jeżeli w szkole utworzono dodatkowy oddział w celu zapewnienia kształcenia, wychowania i opieki dzieciom i uczniom będącym obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1. 	<p>Osoby zatrudniane na stanowisku pomocy nauczyciela są pracownikami samorządowymi. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282) pracownikiem samorządowym może być osoba, która jest obywatelem polskim, z zastrzeżeniem art. 11 ust. 2 i 3 tej ustawy. W myśl art. 11 ust. 3 ustawy o pracownikach samorządowych osoba nieposiadająca obywatelstwa polskiego może zostać zatrudniona na stanowisku, na którym wykonywana praca nie polega na bezpośrednim lub pośrednim udziale w wykonywaniu władzy publicznej i funkcji mających na celu ochronę generalnych interesów państwa, jeżeli posiada znajomość języka polskiego potwierdzoną dokumentem określonym w przepisach o służbie cywilnej. Obecnie osoba nieposiadająca obywatelstwa polskiego ubiegająca się o zatrudnienie na stanowisku pomocy nauczyciela musi zatem legitymować się jednym z poniższych dokumentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - certyfikatem znajomości języka polskiego poświadczającym zdany egzamin z języka polskiego na poziomie średnim ogólnym lub zaawansowanym, wydanym przez Państwową Komisję Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego; - dokumentem potwierdzającym ukończenie studiów wyższych prowadzonych w języku polskim; - świadectwem dojrzałości uzyskanym w polskim

	<p>systemie oświaty;</p> <ul style="list-style-type: none"> - świadectwem nabycia uprawnień do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego wydanym przez Ministra Sprawiedliwości. <p>Przepisy ustawy ułatwiają w roku szkolnym 2021/2022, zatrudnianie na stanowisku pomocy nauczyciela obywateli Ukrainy, którzy znają język polski w stopniu umożliwiającym pomoc uczniom z Ukrainy, przez zniesienie w tym okresie wymogu legitymowania się określonym dokumentem poświadczającym znajomość języka polskiego.</p> <p>Zatrudnianie obywateli Ukrainy na stanowisku nauczyciela</p> <p><u>Na podstawie ustawy – Karta Nauczyciela</u></p> <p>Obowiązujące przepisy ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762) umożliwiają zatrudnianie obywateli Ukrainy w polskich jednostkach systemu oświaty i osoby takie pracują już obecnie na stanowisku nauczyciela w szkołach.</p> <p>Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela stanowisko nauczyciela może zajmować osoba, która:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) posiada wyższe wykształcenie z odpowiednim przygotowaniem pedagogicznym lub ukończyła zakład kształcenia nauczycieli i podejmuje pracę na stanowisku, do którego są to wystarczające kwalifikacje; 2) przestrzega podstawowych zasad moralnych; 3) spełnia warunki zdrowotne niezbędne do wykonywania zawodu. <p>W myśl art. 10 ust. 8 ustawy – Karta Nauczyciela nie można nawiązać stosunku pracy z nauczycielem, który nie spełnia warunków, o których mowa w ust. 5 pkt 2-5, z zastrzeżeniem ust. 9, tj. z nauczycielem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) który nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych i nie korzysta z praw publicznych; 2) przeciwko któremu toczy się postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne; 3) który był skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe; 4) który był prawomocnie ukarany karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 3, w okresie 3 lat przed nawiązaniem stosunku pracy, albo karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 4; 5) który nie posiada kwalifikacji wymaganych do zajmowania danego stanowiska. <p>Tak więc dotychczas obywatele Ukrainy, którzy posiadali zezwolenie na pracę w Polsce, mogli podejmować pracę w szkole, jeżeli spełniali powyższe wymogi.</p> <p>Zgodnie z art. 38 i art. 39 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest lub był uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, udziela się, na jego wniosek, zezwolenia na pobyt czasowy. Obywatel Ukrainy, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy, jest uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez konieczności posiadania zezwolenia na pracę.</p> <p>Tak więc zgodnie z ww. przepisami obywatele Ukrainy mogą podejmować pracę w Rzeczypospolitej Polskiej bez zezwolenia na pracę. W przypadku ubiegania się o pracę</p>
--	---

	<p>na stanowisku nauczyciela obywatela Ukrainy będą zatem obowiązywały takie same wymogi jak obywatela Polski.</p> <p>Jeżeli osoba, która uzyskała kwalifikacje do wykonywania zawodu nauczyciela w Ukrainie, chce w Polsce podjąć pracę w tym zawodzie, musi dokonać uznania zagranicznego dyplomu, aby następnie móc się ubiegać o uzyskanie uprawnień zawodowych, zgodnie z przepisami określającymi zasady wykonywania tego zawodu w Polsce. Obywateli Ukrainy można zatrudnić w publicznych szkołach lub placówkach w Polsce zgodnie z przepisami ustawy – Karta Nauczyciela na podstawie umowy o pracę na czas określony lub umowy o pracę na czas nieokreślony. Nie jest natomiast możliwe zatrudnienie takiej osoby na podstawie mianowania.</p> <p><u>Na podstawie ustawy – Prawo oświatowe</u></p> <p>Obywatela Ukrainy można zatrudnić w szkole, przedszkolu (do prowadzenia zajęć rozwijających zainteresowania) oraz w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej także na podstawie art. 15 ustawy – Prawo oświatowe. W tym przypadku nie jest wymagane spełnianie przez zatrudnianą osobę wymagań kwalifikacyjnych, a jedynie posiadanie odpowiedniego przygotowania, które ocenia dyrektor odpowiednio: szkoły, przedszkola, poradni. Dyrektor szkoły może uznać przygotowanie za właściwe nawet w przypadku braku nostryfikacji dyplomu.</p> <p style="text-align: center;">DODATKOWE INFORMACJE</p> <p>Uznawanie kwalifikacji nauczycieli z Ukrainy</p> <p>Aby móc wykonywać zawód nauczyciela w Polsce, niezbędne jest spełnienie obowiązujących w Polsce wymagań kwalifikacyjnych do zajmowania stanowiska nauczyciela, określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. z 2020 r. poz. 1289), tj. m.in. ukończyć:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) studia (na poziomie wymaganym do zajmowania stanowiska nauczyciela w danym typie szkoły lub rodzaju placówki) na kierunku (specjalności) zgodnym z nauczaniem przedmiotem lub prowadzonymi zajęciami, oraz posiadać przygotowanie pedagogiczne lub 2) studia (na poziomie wymaganym do zajmowania stanowiska nauczyciela w danym typie szkoły lub rodzaju placówki), na kierunku, którego efekty uczenia się, o których mowa w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, w zakresie wiedzy i umiejętności obejmują treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, wskazane w podstawie programowej dla tego przedmiotu na odpowiednim etapie edukacyjnym, oraz posiadać przygotowanie pedagogiczne. <p>Poszczególne przedmioty lub zajęcia edukacyjne są realizowane w danych typach polskich szkół i rodzajach placówek, w myśl następujących przepisów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu
--	---

		<p>umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356);</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz. U. z 2018 r. poz. 467). <p>Decyzje w zakresie organizacji pracy szkoły lub placówki, w tym o powierzeniu nauczycielowi prowadzenia określonych zajęć, podejmuje dyrektor, który stosownie do art. 68 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 1082) jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole lub placówce nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami. Do jego kompetencji należy podejmowanie określonych przepisami prawa decyzji w zakresie spraw pracowniczych.</p> <p>Osoba, która uzyskała kwalifikacje do wykonywania zawodu nauczyciela na Ukrainie i chce w Polsce podjąć pracę w tym zawodzie, <u>musi dokonać uznania zagranicznego dyplomu</u>, aby następnie móc się ubiegać o uzyskanie uprawnień zawodowych, zgodnie z przepisami określającymi zasady wykonywania tego zawodu w Polsce.</p> <p>1. Dyplomy uzyskane na Ukrainie <u>do 20 czerwca 2006 r.</u> są uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami.</p> <p>Podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Ukrainy do 20 czerwca 2006 r. na mocy Protokołu między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Ukrainy o tymczasowym uregulowaniu zagadnienia wzajemnego uznawania równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych oraz szkół wyższych a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzonego w Warszawie dnia 18 maja 1992 r. (niepublikowany) stanowi Konwencja o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych (Dz. U. z 1975 r. Nr 5, poz. 28 i 29). Dodatkowo, podstawę prawną w stosunku do dokumentów wydanych do 30 września 2005 r. stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych wydawanych w PRL i ZSRR, podpisane w Warszawie dnia 10 maja 1974 r. (Dz.U. z 1975 r. Nr 4, poz. 14 i 15). Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania ww. aktów prawnych i spełniają określone w nich warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami.</p> <p>Potwierdzenie uznania równoważności dyplomu można uzyskać, występując do Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej z prośbą o wydanie imiennego zaświadczenia lub opinii ogólnej o dyplomie.</p> <p>2. Dyplomy uzyskane na Ukrainie <u>po 20 czerwca 2006 r.</u> wymagają potwierdzenia ich</p>
--	--	---

		<p>równoważności z polskim odpowiednikiem w drodze nostryfikacji.</p> <p>W przypadku dyplomów i stopni naukowych uzyskanych na Ukrainie po 20 czerwca 2006 r. stwierdzenie ich równoważności z polskimi odpowiednikami jest możliwe jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzenia ukończenia studiów na określonym poziomie (Dz.U. poz. 1881).</p> <p>Nostryfikacji dokonują uprawnione uczelnie. Uczelnia ma 90 dni na uznanie dyplomu, jednakże jest to termin maksymalny (do terminu nie wlicza się przedłożenia tłumaczeń dokumentów, ew. egzaminów lub praktyk). Wymóg opłaty nostryfikacyjnej wynika z ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i wynosi max. 50% wynagrodzenia profesora (3205 zł). Uczelnia może podjąć decyzję o zwolnieniu z opłat.</p> <p>W najbliższych dniach planowane jest wystosowanie informacji i rekomendacji MEiN dla jednostek systemu szkolnictwa wyższego i nauki dotyczących działań na rzecz obywateli Ukrainy i Polski w związku z wojną w Ukrainie, aby uczelnie w miarę możliwości zwalniały z opłat nostryfikacyjnych lub wprowadzały minimalne opłaty, a postępowania prowadziły w krótszym terminie.</p> <p>Nauczyciele, którzy prowadzą dodatkowe zajęcia z języka polskiego dla uczniów z Ukrainy</p> <p>Nauczyciele, którzy prowadzą dodatkowe zajęcia z języka polskiego dla uczniów przybywających z zagranicy¹ <u>powinni posiadać kwalifikacje do nauczania języka polskiego</u>, które są określone w przepisach rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. z 2020 r. poz. 1289).</p> <p>Zgodnie z § 3 ww. rozporządzenia kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela języka polskiego we wszystkich typach szkół posiadają osoby, które ukończyły:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, na kierunku (specjalności) zgodnym z nauczaniem przedmiotem lub prowadzonymi zajęciami, oraz posiadają przygotowanie pedagogiczne, lub 2) studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, na kierunku, którego efekty uczenia się, o których mowa w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, w zakresie wiedzy i umiejętności obejmują treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, wskazane
--	--	--

¹ Dla uczniów przybywających z zagranicy, podlegających obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, którzy nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, jest organizowana w szkole, w której uczeń realizuje naukę - zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego, dodatkowa bezpłatna nauka języka polskiego (w formie dodatkowych zajęć lekcyjnych z języka polskiego). Zadanie organizacji zajęć dodatkowych z języka polskiego spoczywa na organie prowadzącym szkołę. Sposób organizacji zajęć z powyższego zakresu określają przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1283).

		<p>w podstawie programowej dla tego przedmiotu na odpowiednim etapie edukacyjnym, oraz posiadają przygotowanie pedagogiczne, lub</p> <p>3) studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, na kierunku (specjalności) innym niż wymieniony w pkt 1 i 2, i studia podyplomowe w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz posiadają przygotowanie pedagogiczne.</p> <p>W przypadku szkół podstawowych kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela języka polskiego posiadają także, zgodnie z przepisem § 4 ww. rozporządzenia, osoby, które m.in. ukończyły:</p> <p>1) studia pierwszego stopnia, na kierunku (specjalności) zgodnym z nauczaniem przedmiotem lub prowadzonymi zajęciami, oraz posiadają przygotowanie pedagogiczne, lub</p> <p>2) studia pierwszego stopnia, na kierunku, którego efekty uczenia się, o których mowa w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, w zakresie wiedzy i umiejętności obejmują treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, wskazane w podstawie programowej dla tego przedmiotu na odpowiednim etapie edukacyjnym, oraz posiadają przygotowanie pedagogiczne, lub</p> <p>3) studia pierwszego stopnia na kierunku (specjalności) innym niż wymieniony w pkt 1 i 2, i studia podyplomowe w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz posiadają przygotowanie pedagogiczne.</p> <p>Kwestia przygotowania pedagogicznego jest zdefiniowana w § 2 pkt 2 ww. rozporządzenia. Wskazany przepis stanowi, że przez posiadanie przygotowania pedagogicznego należy rozumieć nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki szczegółowej, nauczanych w wymiarze nie mniejszym niż 270 godzin w powiązaniu z kierunkiem (specjalnością) kształcenia oraz pozytywnie ocenioną praktyką pedagogiczną – w wymiarze nie mniejszym niż 150 godzin. O posiadaniu przygotowania pedagogicznego świadczy dyplom ukończenia studiów lub inny dokument wydany przez uczelnię, dyplom ukończenia zakładu kształcenia nauczycieli lub świadectwo ukończenia kursu kwalifikacyjnego.</p> <p>Dodatkowe zajęcia z języka polskiego dla młodszych uczniów mogą także prowadzić nauczyciele posiadający kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w klasach I-III szkół podstawowych, określone w § 4 rozporządzenia w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.</p> <p>W przepisach rozporządzenia w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli nie sformułowano odrębnych wymagań kwalifikacyjnych dla nauczycieli, którzy prowadzą zajęcia dodatkowe z języka polskiego dla uczniów przybywających z zagranicy.</p>
	<p>Art. 75. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2021 r. poz. 1915) w art. 93g w ust. 3 w pkt 1 skreśla się wyrazy „pkt 1”.</p>	<p>Kurator oświaty zwalnia z opłaty osoby z Ukrainy ubiegające się o potwierdzenie wykształcenia uzyskanego za granicą.</p>